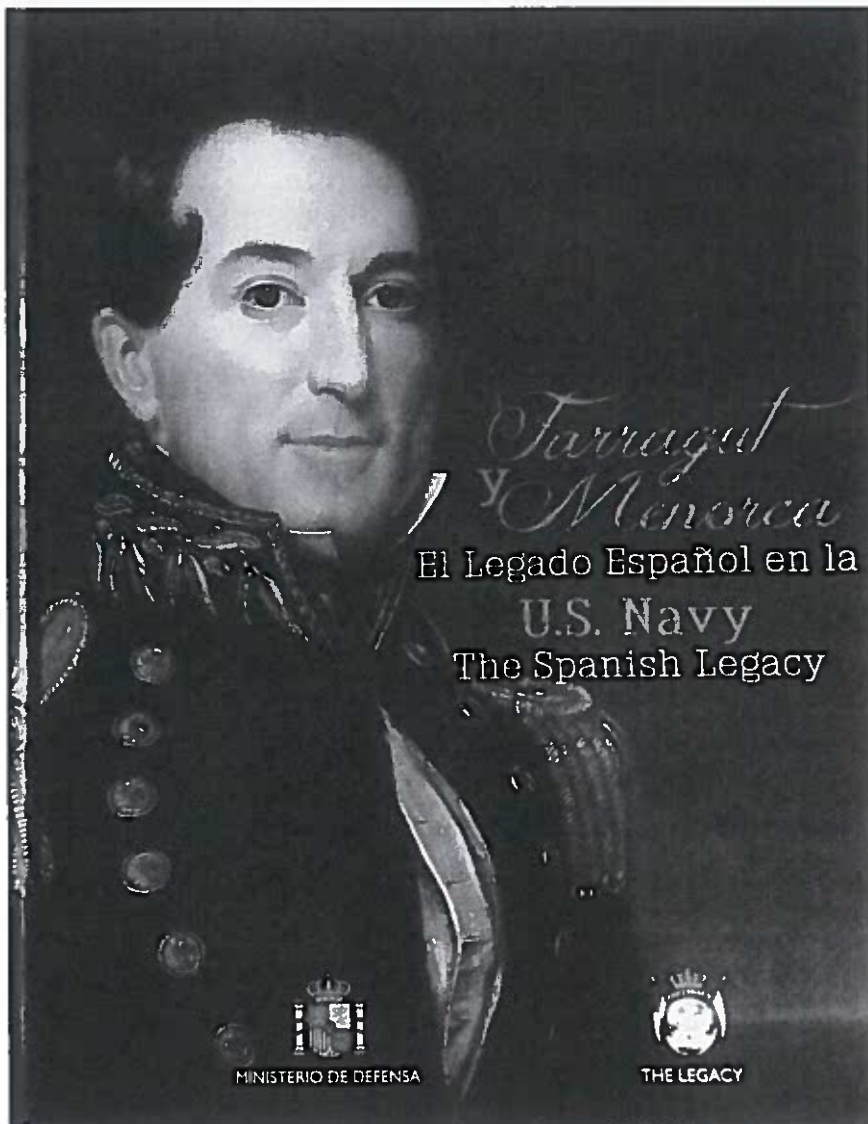

Nous treballs sobre els Farragut i Menorca

TEXT: JOAN MASCARÓ M. | FOTOS: LIBRE 'FARRAGUT Y MENORCA'/J.M.M.

En el marc del conveni de col·laboració que en 2015 van establir l'Institut Menorquí d'Estudis i l'associació espanyola sense ànim de lucre The Legacy, que es dedica a la recerca de les relacions i patrimoni històric que vincula Espanya amb els Estats Units al llarg dels segles, el Ministeri de Defensa acaba d'editar una completa publicació, d'unes 260 pàgines en castellà i en anglès, sobre el llegat espanyol a la U.S. Navy. El títol d'aquest llibre, inequívocament, és 'Farragut y Menorca'.

Portada del llibre

Entre d'altres, la publicació aporta noves dades (i sobretot les posa en relació) sobre l'ascendència i la relació menorquina d'aquesta nissaga que compta amb qui fou primer almirall de la U.S. Navy i dels EUA, David Glasgow Farragut (1801-1870), com a principal insígnia, però que també integra al seu pare ciutadellenc Jorge Farragut Mesquida (1755-1817), tingut com el gran heroi oblidat de la guerra d'Independència americana, i així ma-

teix a qui fou el seu únic fill: Loyall Farragut (1844-1916), també militar i autor d'una extensa biografia de son pare.

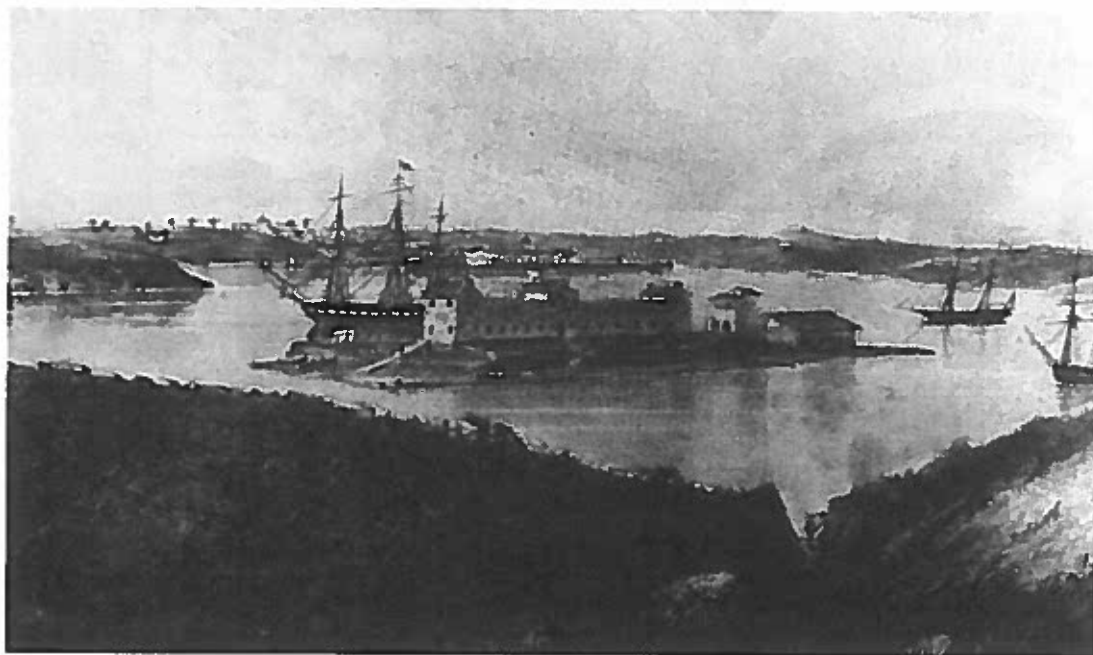
La connexió menorquina d'aquest llegat

La coordinació de 'Farragut y Menorca' ha anat a càrrec d'Eva García, fundadora i presidenta de The Legacy, que fou també impulsora dels convenis de col·laboració

El pare ciutadellenc del primer almirall dels EUA David G. Farragut, Jorge Farragut Mesquida (1755-1817), és tingut com el gran heroi oblidat de la guerra d'Independència americana

amb l'IME i l'Ajuntament de Ciutadella signats ara fa dos anys en el decurs de la celebració anual de l'homenatge a David G. Farragut i el llegat estatunidenc a l'illa al peu de la seva estàtua vora el castell de Sant Nicolau. En aquest cas, el llibre és conseqüència del desenvolupament del conveni amb l'IME, que igualment s'ha encarregat d'aportar, a través de diferents autors, tot un seguit d'aspectes que donen rellevància a la connexió menorquina d'aquest llegat.

Si la introducció va escrita per la pròpia Eva García, l'actual president del Consell Científic de l'Institut Menorquí d'Estudis, Miquel A. Limón, doctor en Periodisme, és l'autor de la part d'investigació relacionada amb la 'Historia de la base naval norteamericana de Port-Mahón, 1815-1848'. L'eivissenc Mariano Juan Ferragut, entre d'altres especialista en submarins i diplomata en Guerra Naval, en Estats Majors Conjunts i de l'OTAN, és qui parla d'Espanya y la Armada en 1815 y sus relaciones con EEUU', amb un capítol dedicat també a altres menorquins relacionats amb l'U.S. Navy (com el professor de guardamarins Francisco M. de los Herreros o el pilot Pedro J. Rodríguez Riola). Mentre que el menorquí Luis Alejandro Sintés, historiador i fins al 2004 cap de l'Estat Major de l'Exèrcit espanyol, parla de 'Bloody Island, The Mediterranean Squadron and el comodoro John Rodgers'; i el doctor en Història i llicenciat en Filosofia i Lletres José L. Terrón Ponce

USS Constitution al port de Maó, 1837. Museu de Boston

sobre 'El cementerio angloamericano del puerto de Mahón'.

La part més directament relacionada amb els Farragut, i la història de la fragata USS Constitution, s'inclou a les pàgines més centrals de la publicació: 'Jorge Ferragut Mesquida: un héroe olvidado' del doctor en Història General i professor emèrit de la UIB Jaume Sastre Moll; 'La huella de los Farragut de Menorca en los Estados Unidos de América' del professor Gabriel Julià Seguí; i 'Historia de una leyenda: el USS Constitution y su relación con Menorca' de l'actual directora de Boston University Study Abroad programs a Espanya, Amalia Pérez-Juez, i de Ricardo J. Elia, doctor per la Universitat de Boston i que codirigeix, juntament amb Pérez-Juez, el projecte d'investigació arqueològic a Menorca d'aquella universitat nord-americana, treballant diferents jaciments a l'illa, entre aquests el de l'Illa del Rei.

Els Farragut: de Sineu a Ciutadella i cap als Estats Units

Tal i com ho explica el professor Gabriel Julià a una part dels seus articles sobre la petjada dels Farragut a Menorca, aquesta nissaga és originària de Mallorca, constant com a veïns de Sineu des del segle XVI, tot i que anteriorment ja venien d'altres pobles mallorquins. Allà, a Sineu, és on es van casar en 1589 Antonio Farragut (fill d'un altre Antonio Farragut nascut a Sóller) amb Magdalena Monjo. La dona, però, al cap de poc temps va morir, i l'home es va tornar a casa, a Sineu, amb

David G. Farragut va visitar Menorca en dues ocasions: en 1817 com a guardamarines a bord del mític USS Constitution i en desembre de 1867, quan va ser nomenat fill de Ciutadella

Juana Escalas, de qui va néixer Juan Farragut Escalas. Aquests foren, de fet, els besavis d'Antonio Farragut Guitart, que un moment donat se'n va anar de Sineu per fer-se mariner i s'establí a Ciutadella, on l'any 1750 es va casar amb Juana Mesquida Bagur i essent pares de dos fills menorquins: Juana Magdalena i Jorge Farragut Mesquida, qui, més endavant i havent ja emigrat a Amèrica, seria son pare de l'almirall David Glasgow Farragut.

L'heroi oblidat Jorge Farragut Mesquida

És Jaume Sastre qui, context inclòs de Menorca com a punt emblemàtic dels britànics al Mediterrani, relata la biografia d'aquest considerat heroi oblidat de la història dels EUA, Jorge Farragut Mesquida (Ciutadella 1755-Pascagoula 1817), amb moltes dades integrades a l'anomenat 'Memorial of George Farragut'. Aquest text, escrit pel ciutadellenc Farra-

gut, va ser recuperat de l'oblit fa relativament pocs anys i és una extensa síntesi de la seva moguda vida, entregada al servei de la nació americana i que va datar en 1814, quan, amb ja 56 anys i una dèbil salut, l'exèrcit americà va decidir prescindir dels seus serveis i negar-li la paga d'oficial retirat, cosa que no aconseguí li retornessin i, malgrat la seva fulla de serveis, morí abandonat.

Fent-ne un breu resum, es pot dir que Jorge Farragut, que amb 15 anys ja participà amb son pare en algunes batalles de la guerra russa-turca amb una embarcació corsària de pavelló anglès pel Mediterrani, se'n va anar de Ciutadella l'any 1772 cap a Barcelona a començar estudis de nàutica,

emigrant cap a Amèrica en 1775, encara amb 19 anys d'edat.

Jaume Sastre explica que els seus coneixements nàutics li permeteren ser nomenat capità d'una petita embarcació de càrrega que periòdicament feia la travessia Havana-Veracruz-Puerto Príncipe-Nueva Orleans. La seva arribada a les costes dels EUA, en 1776, va coincidir amb els orígens de la Independència dels estats americans del nord, i Farragut va canviar la càrrega de la seva barca per canons, armes de foc i municions que transportà a Charleston (Carolina del Sud), veient-se poc després lluitant, dirigint un grup de colons, contra una nau corsària anglesa, estalonant la llavors lluita revolucionària dels estats americans contra el domini britànic. Aquella fou la primera de les seves moltes aventures en aquell nou país, on s'establí, intervenint en les principals batalles d'aquella guerra de la Independència americana i en moltes altres accions d'aquell període de la història dels EUA, tot i el posterior oblit en què morí ara fa justament 200 anys.

David G. Farragut i la primera vegada que visità Menorca, amb l'USS Constitution

Del matrimoni entre Jorge Farragut Mesquida i Elizabeth Shine, que es casaren en 1796, nasqueren cinc fills: William, James, George, Nancy i Elizabeth. Seria el segon d'aquests fills, James, nascut a l'estat de Tennessee en 1801, qui més endavant es convertiria en el primer almirall dels Estats Units. Morta la seva mare per la febra

grogua en 1808 i amb son pare al front de guerra, el segon dels Farragut Shine va ser 'adoptat' pel comandant i amic del pare David Porter, canviant-se un moment donat el nom de James pel de David Glasgow en homenatge seu. Amb 10 anys ja estudiava a Washington i Chester i s'embarcà com a guardamarines a la fragata Essex. Dos dels capítols potser més novedosos, i curiosos, de la més coneguda vida de David G. Farragut que es relaten a la publicació sobre els Farragut i Menorca, es relacionen amb les seves dues estades a l'illa. La primera vegada que David G. Farragut va venir a Menorca va ser passant l'hivern al port de Maó amb la mítica fragata USS Constitution, on s'hi embarcà llavors com a

Plaça de l'almirall Farragut de Ciutadella

guardamarines, fent-hi des del desembre de 1816 fins a la primavera de 1817. A Maó, que Farragut descriu com a "un dels millors ports del món", el vaixell de guerra més antic del món en actiu, USS Constitution, hi operava assíduament. Açò en un context en què el seu port era llar de mariners i oficials de diverses nacionalitats i que donà lloc a la creació de la base naval americana durant unes dècades, entre altres coses pels interessos d'aquell país al Mediterrani i que, segons que expliquen Amalia Pérez-Juez i Ricardo J. Elia, principalment eren la supressió dels pirates berberiscos del nord d'Àfrica i la protecció dels vaixells mercants. L'USS Constitution, nom donat per George Washington en honor a la Constitució dels EUA, és un símbol d'aquell país, tot un mite que va se construït en 1797 i que encara ara funciona per a les visites, descansant al Charlestown Navy Yard de Boston.

Visita a Ciutadella amb honors i la continuació (i final) de la nissaga

La segona vegada que va venir a Menorca, segons el relat de Gabriel Julià, es va donar a finals de 1867, ara fa 150 anys, quan l'almirall, després de la guanyada guerra de Seccessió i per les amples repercussions internacionals que tingué, va ser enviat pel govern dels EUA com a cap d'una esquadra en missió diplomàtica

per les costes europees, acompanyat també per la seva esposa Virginia. Embarcat dins el buc insígnia Franklin, entre d'altres va ser rebut pels reis anglesos a Londres, per l'emperador Napoleó III a França, per l'esquadra del zar a Rússia, pels reis de Dinamarca i Grècia, i, també, per la reina espanyola Isabel II a Madrid, on arribava el 13 de desembre d'aquell 1867. Poc després, la fragata Franklin de l'almirall Farragut, el 19 de desembre d'aquell any, entrava al port de Maó, essent rebut també a l'Ajuntament de Ciutadella just després d'aquell Nadal.

Escrit està que el 26 de desembre li donaren la benvinguda al lloc de Ses Taverne i que va dormir a la casa de Gabriel Squella, mentre que a l'endemà, entre moltíssima expectació per l'arribada del famós descendent directe del Farragut ciutadellenc, va visitar la Catedral i, baix la presidència de Tomàs J. Salort i Salort com a alcalde, va ser declarat fill de la ciutat on havia nascut al seu pare, expressant-li "admiració i respecte pel seu comportament i heroicitat en la guerra que els Estats Units del Nord van mantenir amb els del Sud", comandant l'esquadra d'operacions del Mississipi.

Al llibre, el professor Gabriel Julià també posa en relació a l'únic fill (que no va tenir posterior descendència, que es sàpiga) que va tenir l'almirall David G. Farragut, fruit del seu segon matrimoni amb Virginia Loyall. Al fill li van posar el nom

L'únic fill de l'almirall, Loyall Farragut, sense descendència, va néixer en 1844 a l'estat de Virginia i també fou militar, morint en 1916 i essent enterrat a Nova Iorque al mateix lloc que son pare

de Loyall, llinatge de fadrina de sa mare, i va néixer a Norfolk City, estat de Virginia, en 1844. També fou militar fins a l'any 1872 i participà en diverses accions bèl·liques de la guerra civil americana. L'any 1909, Loyall Farragut va rebre la medalla de la campanya de la guerra civil de la marina pels seus serveis en la Guerra Civil, morint en 1916 per mor d'un infart i essent enterrat al cementiri de Woodlawn, al comtat de Bronx de Nova Iorque, allà mateix on havien rebut les restes mortals del seu pare en 1870. L'any 1891, Loyall Farragut va escriure una biografia del seu pare: 'The life of David Glasgow Farragut, first Admiral of the United States Navy: embodying his journal and letters'.